

Nr 260.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag till socialstyrelsen; given Stockholms slott den 24 april 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 april 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 3 och 5, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1942/43 beräkna

dels till socialstyrelsen: avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet ett förslagsanslag av 1,050,000 kronor,

dels ock till socialstyrelsen: omkostnader ett förslagsanslag av 183,000 kronor.

Jag anhåller nu att till fortsatt behandling få upptaga dessa anslagsfrågor.

1:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1940/41	968,800	1,019,798
1941/42	1,050,000	—
1942/43 (förslag)	1,092,600	—

Kungl. Maj:t har den 24 maj 1940 fastställt följande av riksdagen godkända personalförteckning för styrelsen att gälla tills vidare från och med budgetåret 1940/41.

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör	C 12
4 byråchefer	A 30
1 byråchef, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	A 30
1 skyddshemsinspektör	A 27
2 förste aktuarier	A 26
2 sekreterare	A 26
1 sekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	A 26
1 byråinspektör	A 24
2 förste aktuarier	A 24
3 sekreterare	A 24
4 aktuarier	A 21
1 notarie	A 21
1 registrator och kassör	A 14
4 kansliskrivare	A 11
1 kontorist	A 9
1 förste expeditionsvakt	A 7
8 kanslibiträden	A 7
3 expeditionsvakter	A 5
15 kontorsbiträden	A 4
4 skrivbiträden	A 2
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.	
1 byråchef	Eo 30
2 byrådirektörer	Eo 28
2 sekreterare	Eo 24
1 byråinspektör	Eo 22
2 aktuarier	Eo 21
4 notarier	Eo 21

Vidare har Kungl. Maj:t den 2 maj 1941 fastställt följande av riksdagen godkända avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	336,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	12,300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	565,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	136,700
Summa förslagsanslag kronor		1,050,000

Samtidigt med fastställande av avlöningsstaten har Kungl. Maj:t förklarat, att den å staten upptagna anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar skulle tills vidare disponeras på följande sätt:

Arvode till generaldirektörens ställföreträdare.....	kronor	1,200
Arvode till en sakkunnig för ärenden rörande alkoholistvård	»	4,500
Ersättningar till ledamöter och suppleanter i nämnden för den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen, <i>förslagsvis</i>	»	100
Arvoden till ledamöter och suppleanter i utlänningsnämnden, <i>förslagsvis</i>	»	4,500
Ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt	»	2,000
Summa kronor		12,300

Utgifterna under den i avlöningsstaten upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal hava beräknats under den förutsättningen att socialstyrelsen skulle, såsom normalt är fallet, vara tillsynsmyndighet över arbetsförmedlingen.

I samband med ändrad lagstiftning rörande arbetsförmedlingen m. m. och i anslutning därtill genomförd organisation av statens arbetsmarknadskommission blevo emellertid de på socialstyrelsen ankommande ärendena rörande den offentliga arbetsförmedlingen under våren 1940 tills vidare överflyttade till kommissionen. I följd härav föreskrev Kungl. Maj:t genom beslut den 7 maj 1940, att ett flertal för handläggning av sagda ärenden avsedda, huvudsakligen icke-ordinarie befattningshavare hos styrelsen skulle tills vidare tjänstgöra hos kommissionen samt därvid avlönas av till kommissionens förfogande stående medel. De från omförmälda avlöningspost utgående avlöningarna till berörda icke-ordinarie befattningshavare hava för budgetåret 1941/42 beräknats till 42,500 kronor. Med anledning härav föreskrev Kungl. Maj:t den 2 maj 1941, att av avlöningsposten för nämnda budgetår icke finge utan Kungl. Maj:ts medgivande tagas i anspråk högre belopp än (565,000 — 42,500) 522,500 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *socialstyrelsen* gjort framställning rörande anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1942/43.

Beträffande personalen å *arbetsmarknadsbyrån* har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Å byrån handlades — sedan vissa ärenden tills vidare överflyttats till statens arbetsmarknadskommission — dels allmänna ärenden rörande arbetsmarknaden och alla på ämbetsverket ankommande ärenden angående den

privata arbetsförmedlingen, dels ock de ärenden, som sammanhängde med tillsynen över den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen. Befattningen med sistnämnda grupp av ärenden vore den centrala arbetsuppgiften. För handhavande av dithörande ärenden hade styrelsen dittills, förutom byråchefen och en ordinarie sekreterare, disponerat 1 byrådirektör (Eo 28), 1 aktuarie (Eo 21), 2 kanslibiträden (Eo 7) och ett skrivbiträde (Eo 2). Arbetslöshetsförsäkringen vore stadd i en synnerligen kraftig utveckling. Ett antal nya, delvis mycket betydande arbetslöshetskassor hade under senare tid beslutats och ytterligare andra vore under förberedande. Därtill komme, att statsens bidrag till de erkända kassorna avsevärt höjts. Detta nödvändiggjorde bland annat en utvidgad och fördjupad kontroll från styrelsens sida över huru kassorna handhade försäkringsverksamheten. På grund av berörda förhållanden hade den tillgängliga personalen blivit otillräcklig. Styrelsen hade därför måst nyanställa 1 amanuens för att biträda vid det fortlöpande arbetet. Det kunde beräknas att denne amanuens, som placerats i lönegraden Ex 15, komme att behövas även under budgetåret 1942/43. Vad anginge biträdespersonalen syntes någon omedelbar förstärkning icke behöva vidtagas. Däremot måste från och med nästa budgetår räknas med ytterligare 1 skrivbiträde i lönegraden Ex 2. †

Å *fattigvårdsbyrån* handläggas dels ärenden rörande fattigvård och barnavård i allmänhet samt mödrahjälp, dels ärenden rörande alkoholistvård och nykterhetsverksamhet, dels ock ärenden sammanhängande med skyddshemsinspektionen.

Med avseende å personalbehovet å fattigvårdsbyråns avdelning för ärenden rörande fattigvård och barnavård i allmänhet anför styrelsen bland annat.

Å avdelningen tjänstgjorde — om man bortsåge från den för mödrahjälpens ärendena erforderliga arbetskraften — dels följande ordinarie personal nämligen 1 sekreterare (A 26), 1 notarie (A 21) och 1 kansliskrivare (A 11), dels ock en amanuens (Eo 16) och 2 kontorsbiträden (Eo 4).

Beträffande handläggningen av dessa ärenden vore att märka, att den under de senaste åren och under överskådlig framtid växande samhällsliga vikten och omfattningen av frågor angående barnavård och ungdomsvård reste krav på inrättandet av en med erforderlig expertis utrustad särskild avdelning för sistnämnda ärenden. Vissa förarbeten hade också inletts för en uppdelning av den allmänna avdelningen på två, en för fattigvård och socialvårdsärenden i allmänhet och en för barnavård och ungdomsvård. Tills vidare skedde denna specialisering såsom en inre omorganisation inom byrån, närmast med sikte på en effektivisering och intensifiering av barnavårdsinspektionen. Till förstärkning av den därmed verksamma personalen vore det nödvändigt att från och med nästa budgetår tillföra byrån ytterligare en amanuens (Eo 15), som under byråchefens ledning kunde helt sysselsättas med barnavårds- och ungdomsvårdsärenden, under det att den redan förut befintliga amanuensen (Eo 16) skulle anlitas vid behandlingen av fattigvårdsärendena.

Beträffande mödrahjälpensärendena erinrar styrelsen, att styrelsen från och med den 1 oktober 1940 tillagts uppgiften att vara tillsynsmyndighet över verksamheten enligt förordningen om mödrahjälp och att därmed styrelsens arbetsuppgifter beträffande denna hjälp blivit ganska omfattande. Styrelsen upplyser, att hithörande ärenden anförtrotts åt en särskild till avdelningen för ärenden rörande fattigvård och barnavård i allmänhet an-

sluten underavdelning under närmaste ledning av en amanuens, som svarade direkt under byråchefen och som erhållit förordnande såsom särskild föredragande. Å denna underavdelning finnes vidare ett kansli, å vilket tjänstgjorde 1 kanslibitråde (Eo 7) och 1 skrivbiträde. Styrelsen föreslår, att amanuens tjänsten måtte från och med nästa budgetår ersättas med en notarietjänst i lönegraden Eo 21. Styrelsen framhåller, att det arbete, som åvilade amanuensen, vore av i hög grad självständig art. Bland annat hade han att vid besök hos mödrahjälpsnämnderna företräda tillsynsmyndigheten, och vid behov lämna anvisningar i uppkommande spörsmål rörande nämndernas verksamhet. Dessutom hade han att i stor omfattning på eget ansvar lämna erforderliga skriftliga direktiv och upplysningar.

I fråga om avdelningen för ärenden rörande alkoholistvård och nykterhetsverksamhet uttalar sig styrelsen på följande sätt.

Under budgetåret 1939/40 hade å avdelningen — fränsett styrelsens expert för hithörande ärenden — funnits anställda 1 sekreterare (A 26), 3 amanuenser, 1 kontorist (A 9), 1 kontorsbiträde (Eo 4) och 1 skrivbiträde (Eo 2). Under hösten 1940 hade försöksvis företagits en inskränkning av denna personal, i det att en amanuens samt kontorsbiträdet förflyttats till andra arbetsuppgifter inom styrelsen. Denna ordning hade emellertid icke kunnat upprätthållas. Omfattningen av arbetsuppgifterna på avdelningen hade nämligen ökats, dels därigenom att utplaceringen på de olika anstalterna av de vårdbehövande numera centraliserats till socialstyrelsen, dels genom länsnykterhetsnämndsinstitutionens tillkomst och dels därigenom att den allmänna utvecklingen på detta område alltjämt fortgått, om ock i något långsammare tempo än tidigare. Det vore därför ofrånkomligt att från och med nästa budgetår ånyo förstärka personalen med en amanuens. Denne borde lämpligen placeras i lönegraden Eo 18. Även avdelningens kansli-personal vore otillräcklig. Den borde förstärkas med 1 skrivbiträde (Ex 2).

Med avseende å den för skyddshemsinspektionen avsedda avdelningen framhåller styrelsen till en början, att skyddshemsinspektören under större delen av budgetåret 1939/40 till sin hjälp haft 3 amanuenser men att antalet amanuenser därefter provisoriskt minskats till 2. Styrelsen förklarar sig icke kunna biträda ett av t. f. skyddshemsinspektören framlagt förslag om inrättande å avdelningen av en ordinarie befattning i lönegrad A 24 men anser det däremot påkallat, att för nästa budgetår ånyo räknas med ett behov av 3 amanuenser å avdelningen. Vidare anför styrelsen, att biträdespersonalen å avdelningen, som normalt utgjordes av 2 extra ordinarie kontorsbiträden, men tillfälligtvis förstärkts genom att ett biträde ställts till förfogande från annan byrå, måste för nästa budgetår utvidgas så, att avdelningen på ett stadigvarande sätt disponerade 3 biträden, därvid det tredje biträdet kunde placeras i lönegraden Eo 2.

Å lagbyrån hava — om man bortser från det till byrån anslutna registrators- och kassakontoret — förutom byråchefen varit anställda 2 sekreterare (A 24), 1 amanuens (Eo 16) samt 1 ordinarie och 1 extra ordinarie kanslibitråde. Styrelsen påpekar, att denna personal under våren 1941 utökats med 1 aktuarie i lönegraden Eo 21. Härom anför styrelsen bland annat.

De på lagbyrån ankommande fortlöpande arbetsuppgifterna kunde i stort sett hänföras till tre huvudgrupper, nämligen remissärenden, administrativa och kamerala ärenden samt allmän upplysningsverksamhet i sociala frågor. Av dessa hade gruppen administrativa och kamerala ärenden under de senaste åren visat en stigande tendens, vilket sammanhängande dels med den kraftiga ökningen av styrelsens personal och dels med rådande krisförhållanden, som medfört en rad nya och tidsödande arbetsuppgifter av olika slag.

Samtidigt hade upplysningsverksamheten i utomordentligt hög grad utvidgats och intensifierats. Även denna utveckling sammanhänge med de rådande, alltmera skärpta krisförhållandena men vore på samma gång i hög grad ett resultat av den alltmera utvidgade lagstiftningen på socialpolitikens område. Tidigare hade denna arbetsuppgift varit av jämförelsevis måttlig omfattning och kunnat utan större svårigheter fördelas på byråns olika tjänstemän. Numera låte sig detta icke göra utan allvarliga olägenheter och hinder för det löpande arbetets behöriga gång. Allmänheten hade i alltmera ökad utsträckning tagit för vana att å byrån inhämta upplysningar exempelvis i fråga om semesterlagens tolkning och tillämpning, hembiträdens och vissa andra arbetstagares anställningsförhållanden, värnpliktigas ställning i olika sociala avseenden samt bostads- och hyresavtalsförhållanden, speciellt avseende uppgörelser om bränsleersättningar i hyreslägenheter. Särskilt befattningen med sistnämnda slags ärenden hade efter hand blivit en alltmera tyngande post i byråns arbetsböda.

Med hänsyn till den inträdda utvecklingen hade det befunnits nödvändigt att tillföra avdelningen ytterligare en arbetskraft, med huvudsaklig uppgift att svara för handhavandet av upplysningstjänsten. Av olika skäl hade styrelsen funnit det lämpligt att till denna post överföra den extra ordinarie aktuarien å förlikningsmannarexpeditionen. Denne tjänsteman hade ersatts med en amanuens.

Styrelsen föreslår, att den sålunda överflyttade aktuarietjänsten från och med nästa budgetår stadigvarande knytes till lagbyrån. Med hänsyn till beskaffenheten av de arbetsuppgifter, som numera äro förknippade med tjänsten, hemställer därjämte styrelsen, som utgår från att befattningen fortfarande bör vara placerad i lönegraden Eo 21, att densamma måtte i personalförteckningen upptagas såsom en notarietjänst.

Vad angår *de två statistiska byråerna* förklarar styrelsen, att en ökning av biträdespersonalen å dessa byråer ägt och ytterligare måste äga rum på grund av den vidgade omfattningen av de åt styrelsen anförtrodda statistiska utredningsuppdragen och att för ändamålet måste räknas med en merkostnad i löneutgifter av 20,000 kronor för år.

Till belysande av arbetet å *utlänningsbyrån* anför styrelsen till en början.

Arbetsmängden å byrån stode i en utpräglad relation till antalet inkommande ansökningar om uppehållsrätt, arbetstillstånd och liknande.

Dessa ansökningar hade under åren 1939 och 1940 utgjort respektive 47,000 och 49,000. Under den dittills gångna delen av år 1941 hade 30,000 ansökningar infutit, motsvarande en årssiffra av 51,000.

Jämnheten dessa årssiffror emellan vore i visst avseende endast skenbar. Betydande månadsvariationer hade förekommit, vilka stått i samband med politiska händelser i vårt lands närhet eller här företagna särskilda dispositioner beträffande utlänningarna i riket. Därav framginge, att arbetsmängden å byrån icke låte sig närmare beräkna ens för den omedelbara

framtiden, än mindre för det kommande budgetåret. Det saknades emellertid all anledning att förvänta, att utlänningsärendenas antal skulle sjunka mera avsevärt, så länge krigsförhållanden eller i övrigt politisk oro rådde. Efter ett fredsslut vore en nedgång sannolik. Innan det nu gällande viseringstvånget till större del avvecklats, komme emellertid antalet ansökningar säkerligen att stiga avsevärt till följd av en ökad resetrafik länderna emellan.

Under förklaring att byråns behov av arbetskrafter under nästa budgetår syntes böra beräknas med utgångspunkt från rådande förhållanden gör styrelsen härefter följande uppskattning rörande den erforderliga personalen.

April månad 1941 hade uppvisat 4,472 inkommande ansökningar, vilken siffra kunde anses representera ett normalt månadsmedeltal. Under månaden hade personalen å utlänningsbyrån varit väl sysselsatt, men icke starkare pressad av övertidsarbete. De arbetsbesparande anordningar inom byrån, vilka tidigare ifrågasatts, hade då efter i ämnet verkställd utredning blivit genomförda och medfört viss personalminskning. Med hänsyn därtill kunde byråns personalutrustning den 1 maj 1941 läggas till grund för anslagsäskandena vad anginge biträdespersonal, dock med iakttagande av att sedan denna tidpunkt vissa biträden erhållit en något förbättrad löneställning. Den behövliga biträdespersonalen kunde beräknas bli följande: 1 kansliskrivare (Eo 11), 3 kanslibiträden (Eo 7), 16 kontorsbiträden (därav 1 A 4 och 15 Eo 4), 33 skrivbiträden (Eo 2), 21 extra tjänstemän (Ex 2) och 6 tillfälliga befattningshavare. Enligt vad erfarenheten givit vid handen finge man dessutom för sommarmånaderna räkna med viss förstärkning av biträdespersonalen. Därför borde för en genomsnittlig tid av tre månader medel avses för avlöande av ytterligare 10 biträden.

Behovet av amanuenspersonal och personal i högre löneställning kunde liksom för innevarande budgetår uppskattas till 1 byråchef (A 30), 2 sekreterare (Eo 24), 1 byråinspektör (Eo 22), 3 notarier (Eo 21) och 2 amanuenser.

Å *förlikningsmannaxpeditionen* har — såsom framgår av det föregående — en aktuarietjänst i lönegraden Eo 21 ersatts med en amanuensbefattning. Styrelsen ifrågasätter icke någon ytterligare ändring med avseende å personalbeståndet å denna expedition.

Med utgångspunkt från vad som anförts rörande personalbehovet har socialstyrelsen härefter framlagt beräkningar rörande de särskilda i styrelsens avlöningsstat upptagna anslagsposterna.

Med avseende å posten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat föreslår styrelsen en nedsättning från 336,000 kronor till 316,000 kronor. Nedsättningen har motiverats med att åtskilliga ordinarie befattningshavare hos styrelsen äro innehavare av högre extra ordinarie tjänster och därför åtnjuta sin avlöning från posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ävensom att vissa andra ordinarie tjänstemän av olika anledningar uppbara avlöning från annat anslag än det nu ifrågavarande.

Styrelsen erinrar härefter, att Kungl. Maj:t genom brev den 14 februari 1941 med vissa bestämmelser angående indexnämndens verksamhet föreskrivit, att ersättning till ledamöter i nämnden skulle med tillämpning av föreskrifterna i gällande kommittékungörelse utgå i form av dagarvode ävensom att kostnaderna härför skulle bestridas från den i styrelsens stat upptagna anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar. Styrel-

sen, som för år räknat uppskattar berörda kostnader till 300 kronor, har i följd härav för nästa budgetår föreslagit en höjning av berörda post från 12,300 kronor till 12,600 kronor.

Rörande anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal framlägger styrelsen följande beräkningar.

Lönkostnaderna för den icke-ordinarie personal, som enligt styrelsens i det föregående gjorda uppskattningar angående personalbehovet borde avlönas från berörda post, kunde enligt verkställda kalkyler uppskattas till omkring 653,000 kronor. Härutöver vore emellertid att räkna med vissa ytterligare kostnader. Sålunda borde för avlöningar åt vikarier för tjänstemännen vid semester, sjukdom eller annan tjänstledighet ävensom till ersättningar för nödvändigt övertidsarbete beräknas ett belopp av 12,000 kronor. Vidare borde med hänsyn till behovet av en skälig marginal för löneökningar i samband med befattningshavares befordran till extra eller extra ordinarie tjänstemän samt vid uppflyttning i lönegrad av amanuens- och biträdespersonal räknas med ett särskilt belopp av minst 10,000 kronor. Styrelsen ville i detta sammanhang framhålla, att ämbetsverkets icke-ordinarie personal under de senaste åren betydligt utökats och att det därför vore nödvändigt med vissa möjligheter till löneförbättring, speciellt beträffande den lägre biträdespersonalen. Slutligen erfordrades för oförutsedda behov m. m. ett belopp av 5,000 kronor.

Posten för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har därför av styrelsen upptagits till (653,000 + 12,000 + 10,000 + 5,000) 680,000 kronor. Härav är emellertid ett belopp av 42,500 kronor avsett för avlöning till den icke-ordinarie personal, som för närvarande tjänstgör hos och avlönas av statens arbetsmarknadskommission. Styrelsen utgår från att sistnämnda belopp allenast skall få tagas i anspråk under förutsättning att berörda personal återflyttas till styrelsen.

Slutligen beräknar styrelsen utgifterna för rörligt tillägg till 125,000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår har således uppskattats till (316,000 + 12,600 + 680,000 + 125,000) 1,133,600 kronor.

Över socialstyrelsens framställning har *statskontoret* den 17 september 1941 avgivit utlåtande.

Statskontoret förklarar sig icke vilja framställa erinran mot att medel beräknas för anställande å arbetsmarknadsbyrån av 1 amanuens i lönegraden Ex 15 och 1 skrivbiträde i lönegraden Ex 2.

Med anledning av socialstyrelsens förslag beträffande fattigvårdsbyrån anför statskontoret i huvudsak följande.

Enligt styrelsens förslag skulle byråns avdelning för ärenden rörande fattigvård och barnavård i allmänhet tillföras en amanuens i lönegraden Eo 15, vilken skulle sysselsättas med barnavårds- och ungdomsärenden. Då statskontoret icke kunde finna tillräckliga skäl anförda för anställandet av sagde amanuens avstyrkte ämbetsverket förslaget.

Beträffande den å byrån inrättade avdelningen för mödrahjälpsärenden hade styrelsen förnyat ett tidigare framfört förslag om inrättande av en extra ordinarie notarietjänst. Såsom statskontoret erinrat i sitt utlåtande över socialstyrelsens framställning om anslag för innevarande budgetår, hade sty-

relsen i skrivelse den 1 april 1940 hemställt att fattigvårdsbyråns personal i samband med ett eventuellt uppdrag för styrelsen att vara tillsynsmyndighet ifråga om mödrahjälpsverksamheten måtte förstärkas med en extra ordinarie notarietjänst. Av propositionen nr 5 till 1940 års urtima riksdag framginge emellertid, att föredragande departementschefen ansett den ökning av arbetsbördan, som pålades styrelsen därigenom, att den gjordes till tillsynsmyndighet, icke vara av den storleksordning, att den borde föranleda förstärkning av styrelsens arbetskrafter. Statskontoret ville vidare framhålla, att såsom framginge av 1941 års statsverksproposition fattigvårdsbyrån för handhavandet av mödrahjälpsverksamheten från och med innevarande budgetår erhållit förstärkning med en amanuens, vilken överflyttats från avdelningen för skyddshemsinspektionen. Med hänsyn till vad sålunda förekommit kunde statskontoret icke tillstyrka inrättandet av den föreslagna notarietjänsten å mödrahjälpsavdelningen.

Med avseende å fattigvårdsbyråns avdelningar för ärenden rörande alkoholstivård och nykterhetsverksamhet samt för skyddshemsinspektionen hade socialstyrelsen i sin framställning avseende anslag för löpande budgetår förordnat minskning av personalen med en amanuens å vardera avdelningen. Av dessa amanuenser hade en överflyttats till lagbyrån och — såsom förut framhållits — en till avdelningen för mödrahjälpsärenden. Socialstyrelsen hade emellertid nu funnit en förstärkning av personalen å sagda båda avdelningar vara nödvändig samt föreslagit, att arbetskrafterna å avdelningen för alkoholstivård och nykterhetsverksamhet såsom ersättning för personal, som avstått, förstärktes med en amanuens i lönegrad Eo 18 samt ett skrivbiträde i lönegrad Ex 2, ävensom att avdelningen för skyddshemsinspektionen tillfördes en amanuens i lönegrad Eo 18 och ett skrivbiträde i lönegrad Eo 2.

Såvitt statskontoret kunde finna, skulle ett bifall till dessa förslag innebära, att den överföring av personal mellan vissa byråer och avdelningar, som styrelsen i besparingssyfte vidtagit under innevarande budgetår, skulle få tjäna som stöd för en utökning av styrelsens arbetskrafter under nästkommande budgetår. En sådan följd av besparingsåtgärderna syntes icke kunna godtagas. Därest förstärkning av arbetskrafterna å de nu avsedda båda avdelningarna skulle anses nödvändig redan under nästkommande budgetår — vilket statskontoret av den därför förebragta motiveringen svårligen kunde finna — syntes personalförstärkningen i första hand böra åstadkommas genom ett återförande till vederbörande avdelning av den personal, från vilken avdelningen tidigare avstått. För den händelse emellertid detta icke skulle låta sig göra — vilket syntes vara fallet beträffande den amanuens, som överförts från skyddshemsinspektionen — utan nyanställning av personal måste ske, kunde statskontoret dock icke tillstyrka, att åt de nyanställda genast bereddes den förmånliga löneställning, som styrelsen förordnat. Sålunda borde för nyantagen amanuens ifrågakomma anställning endast såsom extra tjänsteman i 15:e lönegraden. Behovet av ytterligare skrivpersonal å skyddshemsinspektionen hade enligt uppgift för närvarande kunnat tillgodoses genom anlitan av disponibel arbetskraft från annan byrå. Enligt vad statskontoret föreställde sig borde möjlighet förefinnas för styrelsen att anlita denna utväg även under nästkommande budgetår.

Styrelsens åtgärd att överflytta den å förlikningsmännaexpeditionen placerade extra ordinarie aktuarietjänsten i 21:a lönegraden till lagbyrån samt styrelsens förslag, att sagda befattning å byrån skulle ersättas med en extra ordinarie notarietjänst i samma lönegrad hava icke föranlett någon erinran från statskontorets sida.

Slutligen har statskontoret anfört, att ämbetsverket icke kunde tillstyrka socialstyrelsens förslag att under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräkna ett belopp av 10,000 kronor för mötande av uppkommande löneökningar i samband med befattningshavares befordran till extra eller extraordinarie tjänstemän samt vid uppflytning i lönegrad av amanuens- och biträdespersonal.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att *socialstyrelsen* i skrivelse den 29 november 1941 hemställt, att den i styrelsens avlöningsstat upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal måtte för budgetåret 1941/42 få överskridas med 90,000 kronor.

I denna skrivelse har styrelsen meddelat, att arbetet å fattigvårdsbyråns avdelningar för fattigvård och barnavård i allmänhet samt för ärenden rörande alkoholistvård m. m. ökat till den grad att styrelsen sett sig nödsakad att redan under hösten 1941 därstädes anställa de befattningshavare — två amanuenser och ett skrivbiträde — som enligt styrelsens förslag i skrivelsen den 30 augusti 1941 varit avsedda att anställas från och med nästa budgetår.

Styrelsen anför vidare, att för ökad biträdespersonal å de båda statistiska byråerna måste redan för innevarande budgetår räknas med en lönekostnad av 20,000 kronor för år.

Därjämte erinrar styrelsen, att Kungl. Maj:t på framställning av styrelsen genom beslut den 10 oktober 1941 medgivit, att hos styrelsen finge tills vidare till och med den 30 juni 1942 såsom biträde hos skyddshemsinspektören anställas en i praktiskt skyddshemsarbete erfaren och i övrigt lämplig person samt därvid föreskrivit, att den tjänsteman, som sålunda anställdes, skulle under tiden för anställningen uppbära ersättning med belopp motsvarande den lön jämte rörligt tillägg och kristillägg därå, som tillkomme å I-ort stationerad extra ordinarie tjänsteman med placering i 21:a lönegraden och 22:a löneklassen.

Slutligen räknar styrelsen med att under den närmaste tiden måste anställas två nya tillfälliga befattningshavare. Sålunda erfordrades, anför styrelsen, på grund av den kraftiga ökningen i antalet mödrahjälpsärenden ytterligare en tjänsteman i biträdesgrad å den till fattigvårdsbyrån hörande mödrahjälpsavdelningen. Vidare måste med hänsyn till den utveckling, som den norska flyktingsfrågan tagit, å utlänningsbyrån anställas ytterligare en amanuens.

Med anledning av socialstyrelsens sistberörda framställning har Kungl. Maj:t i proposition den 3 januari 1942, nr 2, föreslagit riksdagen medgiva, att den i avlöningsstaten för socialstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal finge för budgetåret 1941/42 överskridas med högst 80,000 kronor. Detta förslag har bifallits av riksdagen, varefter Kungl. Maj:t den 20 februari 1942 dels bemyndigat socialstyrelsen att överskrida ifrågavarande anslagspost med högst nämnda belopp, dels ock i anledning därav föreskrivit, att av sagda anslagspost icke utan Kungl. Maj:ts medgivande finge tagas i anspråk högre belopp än (522,500 + 80,000) 602,500 kronor.

I skrivelser den 16 december 1941 och den 12 januari 1942 har *socialstyrelsen* gjort vissa tilläggsframställningar rörande styrelsens personalbehov för nästa budgetår.

Sålunda har styrelsen i skrivelsen den 16 december 1941 hemställt om inrättande hos styrelsen från och med budgetåret 1942/43 av en befattning såsom barnavårdsinspektris. I skrivelsen anföres härom.

Styrelsen hade i skrivelse den 2 maj 1941 framhållit, att vissa dispositioner vore erforderliga för åstadkommande av en effektiv ledning av den verksamhet, som utövades av de hos länens barnavårdsförbund anställda barnavårdsombuden. Bland annat borde å styrelsens fattigvårds- och barnavårdsbyrå anställas en barnavårdsinspektris. I själva verket hade styrelsen länge känt behov av en dylik befattningshavare. Saknaden av en sådan kraft inom den centrala inspektionen innebure, att en viktig sida av denna inspektions uppgifter måste bli i hög grad förbisedd. Då emellertid dittills de lokala inspektionsmöjligheterna varit så ringa, hade dock i viss mån erforderligt underlag för en effektiv inspektion från centralt håll saknats. Därest — såsom nu planerades — en samverkan komme till stånd mellan barnavårdsombuden å ena sidan och statens barnavårdskonsulenter å den andra, komme denna fråga i nytt läge. Utökandet av den statliga inspektionen med en barnavårdsinspektris skulle med säkerhet komma att betyda en kraftig effektivisering av socialstyrelsens rådgivande, upplysande och kontrollerande verksamhet på den sociala barnavårdens område. Därtill borde läggas, att anknytningen av barnavårdsombuden till den statliga inspektionen i och för sig medförde ökade arbetsuppgifter för styrelsen. Då fattigvårdsbyråns arbetskrafter redan vore tagna hårt i anspråk, vore det redan av denna anledning nödvändigt att förstärka byrån med en barnavårdstjänsteman.

Styrelsen föreslår, att befattningen såsom barnavårdsinspektris tills vidare placeras i lönegraden Eo 21. På grund härav borde anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för nästa budgetår höjas med ytterligare 6,800 kronor.

I samband härmed har styrelsen framhållit, att styrelsen i sin verksamhet på den sociala barnavårdens område stundom känt starkt behov av att rådfråga på området sakkunnig läkare. För att sätta styrelsen i tillfälle härtill borde i styrelsens avlöningsstat beräknas ett belopp av 1,000 kronor för arvode åt en sådan läkare.

I skrivelsen den 12 januari 1942 gör styrelsen framställning om utökande av personalen å utlänningsbyrån med en byrådirektör. Styrelsen hänvisar till innehållet i en skrivelsen bifogad, inom styrelsen upprättad promemoria. Däri har anförts bland annat.

Vid förarbetena till 1937 års utlänningslag och socialstyrelsens omorganisation från och med den 1 januari 1938 hade beräknats att å utlänningsbyrån skulle komma att handläggas omkring 20,000 ärenden årligen avseende uppehållstillstånd, arbetstillstånd m. m. Den härför erforderliga mera kvalificerade personalen hade beräknats till 1 byråchef, 2 sekreterare, 1 byråinspektör, 2 notarier och 1 amanuens. För närvarande handlades å byrån omkring 50,000 dylika ärenden per år. Trots detta hade personalen blott förstärkts med 1 notarie och 2 amanuenser.

På grund av krisförhållandena hade byråns arbetsuppgifter vidare vuxit starkt i andra avseenden, ehuru denna ökning icke kunde i siffror redovisas. Sålunda hade bland annat ökade krav uppkommit på nära kontakt mellan utlänningsbyrån å ena sidan samt utrikesdepartementet, försvarsstaben och centrala polismyndigheter å den andra. Hithörande frågor toge särskilt byråchefens tid i anspråk.

Endast med stor svårighet kunde de arbetsuppgifter, som direkt anmälde sig, genomföras på ett tillfredsställande sätt. För initiativ på utlänningskontrollens område, för planmässiga inspektioner av passkontrollerna, för lämnandet av råd och anvisningar till polismyndigheterna rörande utlänningskontrollens handhavande m. m. saknades helt tid och arbetskrafter. Dessa närmast organisatoriska uppgifter vore av särskild vikt i nuvarande läge, då olika myndigheters arbete med utlänningskontrollen behövde samordnas så mycket som möjligt. Ett behov föreläge även av mera konferensartat samråd tid efter annan med länsstyrelserna och landsfogdarna rörande utlänningsfrågor. En förstärkning av byråns personal vore därför nödvändig. Antingen borde anställas en byrådirektör, vilken i stort sett övertoge byråchefens ansvar beträffande de individuella utlänningsärendena eller ock borde anställas en sektionschef för den polisiärt och militärt betonade delen av utlänningskontrollen, vilken skulle få till uppgift att hålla kontakt med militära och polismyndigheter, öva inspektion över passkontrollerna, lämna råd och anvisningar till polismyndigheterna m. m. Därest en sektionschef anställdes, syntes han böra äga landsfogdekompetens.

Socialstyrelsen uttalar för sin del att av vad i promemorian anförts framginge att en förstärkning av utlänningsbyråns arbetskrafter i ledande ställning vore behövlig. Beträffande de i promemorian framlagda alternativen till frågans lösning anför emellertid styrelsen.

Mot det första alternativet kunde invändas, att de ärenden angående enskilda utlännningar, som nu föredroges inför byråchefen, i viss omfattning vore av den natur, att de icke borde överflyttas till avgörande av en lägre tjänsteman. Ärendena vore ofta svårbedömda, och de beslut, som fattades, kunde få vittgående konsekvenser såväl för den därav berörda utlänningen som för den allmänna läggningen av vår främlingspolitik. Vad åter anginge det andra alternativet vore det nödvändigt, att byråchefen även beträffande den polisiärt och militärt betonade delen av utlänningskontrollen finge möjlighet att praktiskt taga del i byråns uppgifter. Endast om så skedde, kunde han behålla greppet över dessa uppgifter och uppbära det ansvar, som även i dessa delar vilade på honom. Tillsättandet av en särskild sektionschef för dessa ärenden innebure därför en lättnad för byråchefen endast i tämligen begränsad omfattning.

Socialstyrelsen framlägger därför ett tredje alternativ i ämnet. Styrelsen anför.

Den bästa lösningen syntes vara, att byråchefen erhöle biträde av en tjänsteman i framskjuten ställning, som kunde i viss mån lätta byråchefens arbetsbörda såväl i fråga om enskilda utlänningsärenden som i fråga om den allmänna kontrollen. Endast på så sätt bleve det möjligt att utan att inkräkta på kravet på en kvalificerad handläggning av ärendena åstadkomma en lättnad i byråchefens arbetsbörda. För att detta mål skulle uppnås, vore det emellertid angeläget, att ett relativt stort ansvar kunde läggas på den nye tjänstemannen. Han borde sålunda erhålla ställningen av souschef

på byrån. Med hänsyn härtill syntes han böra placeras i byrådirektörs ställning (28:e lönegraden). Endast om så skedde, torde utsikter finnas att kunna erhålla en kvalificerad kraft, t. ex. lämplig person, som inom landsstaten vunnit erfarenhet av åtminstone vissa delar av de uppgifter, som skulle möta honom inom utlänningsbyrån. Då de förhållanden, som skapat behovet av ifrågasatt personalförstärkning, sammanhängde med rådande krisläge, borde den ifrågasatta befattningen endast få karaktären av arvodesbefattning.

Under återopande av det anförda har socialstyrelsen hemställt, att å utlänningsbyrån måtte inrättas en byrådirektörsbefattning, till vars innehavare skulle utgå ett arvode motsvarande lönen för tjänsteman i lönegraden Eo 28.

En reservant inom styrelsen — överinspektören för utlänningsförläggningar, byråchefen Bergström — har förklarat sig icke kunna tillstyrka inrättandet av den ifrågasatta byrådirektörstjänsten. Enligt reservanten vore det icke uteslutet, att inrättandet av en sådan tjänst kunde befinnas påkallat, men detta spörsmål syntes böra bedömas mot bakgrunden av hela frågan om socialstyrelsens organisatoriska utrustning för handhavandet av styrelsen åvilande uppgifter i samband med främlingskontrollen. Sistnämnda fråga syntes tarva en skyndsam, allsidig och förutsättningslös utredning.

I anledning av sistnämnda två framställningar har *statskontoret* den 31 januari och den 2 februari 1942 avgivit utlåtanden.

Statskontoret avstyrker förslaget om inrättande å utlänningsbyrån av en ny högre tjänst å utlänningsbyrån. Ämbetsverket anför, att därest den chefen för nämnda byrå åvilande arbetsbördan behövde lättas, detta borde kunna ske genom en lämplig arbetsfördelning mellan byråchefen och de andra högre befattningshavarna å byrån.

Däremot uttalar statskontoret, att ämbetsverket icke ville motsätta sig anställande från och med den 1 juli 1942 å socialstyrelsens fattigvårds- och barnavårdsbyrå av en befattningshavare — förslagsvis benämnd barnavårdsassistent — vilken skulle hava att biträda statens inspektör för fattigvård och barnavård vid handhavandet av de med barnavårdsinspektionen sammanhängande uppgifterna. Då emellertid inrättandet av en sådan befattning måste betraktas såsom ett provisorium i avvaktan på de förslag, som socialvårdskommittén kunde komma att framlägga i fråga om barnavårdens organisation, förordar statskontoret, att befattningen upptages såsom en arvodesbefattning.

Statskontoret tillstyrker, att arvodet bestämes till 7,500 kronor, å vilket belopp dyrtidstillägg icke skulle utgå. För befattningen skulle i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i 10—15 §§ samt 20 § första momentet första stycket civila icke-ordinariereglementet. Därvid borde befattningen anses motsvara tjänst i 20:e löneklassen av lönegraden Eo 21.

Socialstyrelsens hemställan om anvisande av medel till arvode åt en läkare har statskontoret icke ansett sig kunna biträda. Ämbetsverket föreslår i stället att skyldighet stadgas antingen för den läkare, vilken är föredragande hos medicinalstyrelsen för ärenden rörande mödra- och barnavård, eller ock —

därest riksdagen bifaller det i årets statsverksproposition framförda förslaget om inrättande av en befattning hos skolöverstyrelsen såsom skolöverläkare — för denne att i förekommande fall på socialstyrelsens begäran lämna råd i medicinska frågor rörande barnavården.

Jag torde vidare få erinra om ett av *besparingsberedningen* med skrivelse den 8 oktober 1941 överlämnat inom beredningen utarbetat förslag avseende viss rationalisering av arbetet å socialstyrelsens utlänningsbyrå. Detta förslag innebar framför allt, att byråns kortregistersystem skulle förenklas, i det de dittillsvarande 25 registren skulle ersättas av 1 centralregister och 4 mindre register. En förenkling skulle också äga rum av byråns arbete i övrigt, bland annat av protokollsföringen, postbehandlingen och expeditionsarbetet. Vid ett bifall till förslaget skulle byråns icke-ordinarie personal kunna minskas med 36 tjänstemän, varav de flesta anställda såsom tillfälliga eller extra befattningshavare. Antalet befattningshavare med mera kvalificerade uppgifter skulle bli oförändrat. Förslaget, vars realiserande förutsatte anskaffande av vissa maskiner och andra inventarier m. m. samt verkställande av vissa ändringar med avseende å styrelsens lokaler, allt för en kostnad av tillhoppa 98,600 kronor, beräknades medföra en besparing i styrelsens avlöningskostnader av i runt tal 100,000 kronor för år, varav huvuddelen skulle falla å den i styrelsens avlöningsstat upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Besparingsberedningen räknade med att förslaget skulle genomföras successivt under loppet av ett år.

Genom beslut den 13 mars 1942 uppdrog Kungl. Maj:t åt socialstyrelsen att snarast möjligt genomföra en rationalisering av arbetet å styrelsens utlänningsbyrå i huvudsaklig överensstämmelse med det av besparingsberedningen ingivna förslaget. Samtidigt ställde Kungl. Maj:t dels till socialstyrelsens förfogande ett belopp av högst 83,600 kronor för anskaffande av de inventarier m. m., som erfordrades för förslagets genomförande, dels ock till byggnadsstyrelsens disposition ett belopp av högst 15,000 kronor för verkställande av de ändringar inom styrelsens lokaler, som av beredningen förordats.

Vidare får jag anmäla, att *besparingsberedningen* med skrivelse den 9 januari 1942 överlämnat redogörelse för resultatet av de undersökningar, som av beredningen bedrivits i syfte att utröna möjligheterna för besparings- och rationaliseringsåtgärder inom de delar av socialstyrelsens verksamhetsområde, som icke beröra styrelsens utlänningsbyrå. Av redogörelsen framgår, att beredningen — närmast till förhindrande av en utökning av styrelsens arbetskrafter utöver det nuvarande personalbeståndet — framlagt vissa smärre förslag, som redan delvis av socialstyrelsen genomförts eller i varje fall vunnit styrelsens gillande. Någon anledning att här närmare ingå på innebörden av dessa förslag synes mig icke föreligga. Beredningen har härutöver ifrågasatt en centralisering till socialstyrelsen av de statliga skyddshemmens ekonomiska förvaltning ävensom — såsom konsekvens härav — inrättandet av en särskild kameral avdelning å styrelsens lagbyrå.

Socialstyrelsen har anmodats att, efter hörande av styrelserna för de statliga skyddshemmen, avgiva yttrande rörande sagda centralisering. Något sådant yttrande har emellertid ännu icke avgivits. Enligt vad socialstyrelsen under hand meddelat har styrelsen för avsikt att yttra sig i ämnet först i samband med framläggande av styrelsens anslagsäskanden för budgetåret 1943/44.

Vad först beträffar fattigvårdsbyrån anser jag mig med hänsyn till den stora betydelse som numera måste tillmätas den sociala barnvården, böra tillstyrka inrättandet å byråns avdelning för fattigvård och barnvård i allmänhet av en befattning såsom barnavårdsinspektris. Befattningen synes lämpligen kunna placeras i lönegraden Eo 21. Att — såsom socialstyrelsen framhållit — ett visst behov föreligger för styrelsen att kunna rådgöra med en på den sociala barnavårdens område kunnig läkare torde vara riktigt. Jag känner mig emellertid icke övertygad om lämpligheten av den av styrelsen föreslagna lösningen att beräkna ett särskilt arvode av 1,000 kronor åt sådan läkare. Tills vidare torde därför denna fråga böra anstå.

Jag finner icke heller tillräckliga skäl anförda för utbyte av den amanuens-tjänst, som tillkommit för handläggning av mödrahjälpsärendena, mot en notarietjänst i lönegraden Eo 21.

Såsom jag förut erinrat om har Kungl. Maj:t genom särskilt beslut medgivit, att såsom biträde hos skyddshemsinspektören finge för tiden till och med den 30 juni 1942 mot viss angiven avlöning anställas en i praktiskt skyddshemsarbete erfaren och i övrigt lämplig person. Jag räknar med att dylik person skall behöva anställas även under nästa budgetår. Under denna förutsättning läser anledning icke föreligga att företaga någon utökning av antalet amanuenser å fattigvårdsbyråns avdelning för skyddshemsinspektion. För den skull utgår jag från att å denna avdelning skola liksom hittills vara anställda 2 amanuenser.

Beträffande styrelsens lagbyrå biträder jag styrelsens förslag, enligt vilket dels den mera tillfälliga överflyttning till byrån från förlikningsmannas- expeditionen av en befattning i lönegraden Eo 21, som ägt rum under våren 1941, skulle bliva bestående, dels ock tjänsten, som hittills benämnts aktuarie-tjänst, skulle i personalförteckningen upptagas såsom en notarietjänst.

Vad angår besparingsberedningens förslag om centralisering till styrelsen av de statliga skyddshemmens ekonomiska förvaltning anser jag mig icke kunna taga ställning till detsamma, förrän socialstyrelsen yttrat sig i ämnet. Jag utgår därför från att för närvarande någon förändring icke bör vidtagas med avseende å sagda förvaltning och att följaktligen nu icke heller skall inrättas någon kameral avdelning å styrelsens lagbyrå.

I enlighet med vad chefen för finansdepartementet föreslagit i årets statsverksproposition vid behandlingen av frågan om revision av den vid civila avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen bör en befattning såsom kanslibiträde i lönegraden A 7 å utredningsbyrån förändras till en kon-
trolltjänst i lönegraden A 9.

Departements-
chefen.

Vidkommande härefter utlänningsbyrån följer av det föregående att en rationalisering av arbetet å byrån för närvarande äger rum och att i samband därmed byråns biträdespersonal kan avsevärt reduceras. Styrelsen har emellertid ansett, att samtidigt härmed den kvalificerade personalen å byrån borde förstärkas med en befattningshavare, vilken skulle erhålla ett arvode motsvarande den avlöning, som tillkommer byrådirektör i lönegraden Eo 28. Detta förslag kan jag för närvarande icke tillstyrka. Det synes mig nämligen lämpligast, att den omläggning av byråns arbete, som nu pågår, först genomföres, innan ställning toges till förslag om utökning av antalet högre tjänster å byrån. Däremot bör — såsom chefen för finansdepartementet i årets statsverksproposition föreslagit i samband med tjänsteförteckningsrevisionen — en expeditivaktbefattning å byrån uppflyttas från lönegraden A 5 till lönegraden A 6.

Vid bifall till vad jag här föreslagit bör styrelsens personalförteckning i flera avseenden ändras.

Jag övergår härefter till en beräkning av det för nästa budgetår erforderliga anslagsbeloppet.

Med hänsyn till vad socialstyrelsen anfört synes mig anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän kunna nedsättas. Jag förordar därvid, att posten upptages till 320,000 kronor.

Posten till arvoden och särskilda ersättningar torde i överensstämmelse med styrelsens förslag böra höjas till 12,600 kronor.

Utgifterna under posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal hava — såsom framgår av vad i det föregående anförts — i propositionen den 3 januari 1942, nr 2, inklusive avlöningskostnaderna för den icke-ordinarie personal, som för närvarande avlönas från till arbetsmarknadskommissionens förfogande stående medel, uppskattats till (565,000 + 80,000) 645,000 kronor, därvid för ett flertal under budgetåret nyanställda befattningshavare räknats allenast med avlöningar för en del av budgetåret. För nästa budgetår torde utgifterna för ifrågavarande ändamål, som av socialstyrelsen — fränsett kostnaderna för avlöning till en barnavårdsinspektris och till en med byrådirektör jämförlig befattningshavare å utlänningsbyrån — uppskattats till 680,000 kronor, kunna, vid bifall till vad jag här förordat, beräknas till omkring 635,000 kronor. Härvid har jag antagit, att genom den pågående omläggningen av arbetet å utlänningsbyrån skall å förevarande anslagspost under nästa budgetår uppkomma en besparing av omkring 40,000 kronor, medan jag utgått från att en besparing å ytterligare 40,000 kronor skall, sedan omläggningen slutförts, uppkomma under budgetåret 1943/44. Av det angivna anslagsbeloppet — 635,000 kronor — utgör ett belopp av 42,500 kronor beräknad kostnad för avlöning till styrelsens hos statens arbetsmarknadskommission tjänstgörande icke-ordinarie personal. Sistnämnda belopp bör blott få tagas i anspråk, därest berörda personal skulle återflyttas från kommissionen till styrelsen.

I likhet med styrelsen uppskattar jag utgifterna för rörligt tillägg till 125,000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet kan alltså beräknas till (320,000 + 12,600 + 635,000 + 125,000) 1,092,600 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för socialstyrelsen:

Befattning.	Personalförteckning.	Lönegrad.
	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör		C 12
4 byråchefer		A 30
1 byråchef, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård		A 30
1 skyddshemsinspektör		A 27
2 förste aktuarier		A 26
2 sekreterare		A 26
1 sekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård		A 26
1 byråinspektör		A 24
2 förste aktuarier		A 24
3 sekreterare		A 24
4 aktuarier		A 21
1 notarie		A 21
1 registrator och kassör		A 14
4 kansliskrivare		A 11
2 kontorister		A 9
1 förste expeditivakt		A 7
7 kanslibiträden		A 7
1 expeditivakt		A 6
2 expeditivakter		A 5
15 kontorsbiträden		A 4
4 skrivbiträden		A 2
Exta ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.		
1 byråchef		Eo 30
2 byrådirektörer		Eo 28
2 sekreterare		Eo 24
1 byråinspektör		Eo 22
1 aktuarie		Eo 21
1 barnavårdsinspektris		Eo 21
5 notarier		Eo 21;

dels godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 320,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 12,600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 635,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 125,000

Summa förslagsanslag kronor 1,092,600;

dels ock till Socialstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 1,092,600.

2:o) Socialstyrelsen: Omkostnader, *förslagsanslag*.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1939/40	145,000	183,993
1940/41	143,000	211,743
1941/42	167,000	—
1942/43 (<i>förslag</i>)	185,000	—

För anslagets användning har Kungl. Maj:t den 2 maj 1941 fastställt följande stat:

Omkostnadsstat.

Utgifter:

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor 9,000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	» 13,000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	» 120,000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	» 35,000
	<u>Summa kronor 177,000</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Inkomst av försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>	kronor 10,000
	<u>Nettoutgift kronor 167,000</u>

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *socialstyrelsen* framlagt förslag rörande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår.

Beträffande kostnaderna för sjukvård m. m. upplyser styrelsen, att desamma för budgetåret 1940/41 uppgått till omkring 10,300 kronor. Med hänsyn därtill uppskattar styrelsen dessa kostnader för nästa budgetår till 10,500 kronor.

Rörande det för reseersättningar erforderliga beloppet uttalar sig styrelsen sålunda.

För budgetåret 1940/41 hade för ändamålet anvisats 15,000 kronor, vilket belopp i sin helhet disponerats, oaktat utgifterna för resor, som företagits av till arbetsmarknadskommissionen överflyttade tjänstemän, vilka utgifter tidigare gäldats från förevarande anslag, under nämnda budgetår bestritts från annat anslag. Att hela beloppet åtgått berodde bland annat på den under det senaste året genomförda prisförhöjningen å järnvägar och andra trafikmedel. Den fortskridande utvecklingen av de erkända arbetslöshets-

kassornas verksamhet påkallade ökad resefrekvens för vederbörande tjänstemän å arbetsmarknadsbyrån. Vidare hade behovet av tjänste- och inspektionsresor vidgats inom de grenar av styrelsens verksamhet, som berörde barnavård, mödrahjälp och utlänningskontroll. För reseersättningar borde därför för nästa budgetår upptagas ett belopp av 16,000 kronor.

Av det för innevarande budgetår beräknade beloppet till expenser hava för bränsle, lyse och vatten avsetts 12,500 kronor och för övriga expenser 107,500 kronor.

Styrelsen anför, att utgifterna för bränsle, lyse och vatten under budgetåret 1940/41 uppgått till 15,104 kronor samt att motsvarande utgifter för nästa budgetår syntes böra uppskattas till 15,000 kronor.

Utgifterna för övriga expenser hava beräknats med utgångspunkt från de senaste belastningssiffrorna, vilka utgjort för budgetåret 1939/40 omkring 128,500 kronor och för budgetåret 1940/41 omkring 132,000 kronor. Styrelsen har uppskattat det under nästa budgetår för övriga expenser erforderliga beloppet till 135,000 kronor. Härvid hava kostnaderna för av styrelsen disponerade statistikmaskiner liksom för löpande budgetår upptagits till 20,000 kronor.

Sammanlagt har styrelsen alltså för expenser beräknat ett belopp av 150,000 kronor.

Till oförändrade belopp hava uppskattats såväl kostnaderna för publikationstryck som ock de särskilda uppbördsmedlen. För dessa ändamål hava alltså beräknats 35,000 kronor respektive 10,000 kronor.

Styrelsen har alltså uppskattat omkostnaderna för nästa budgetår till $(10,500 + 16,000 + 150,000 + 35,000 - 10,000)$ 201,500 kronor.

I ett över socialstyrelsens framställning avgivet, den 17 september 1941 dagtecknat utlåtande har *statskontoret* uttalat, att posten till reseersättningar syntes för nästa budgetår böra upptagas till oförändrat belopp. Vidare har statskontoret ansett, att utgifterna för expenser borde kunna begränsas till 140,000 kronor.

Beträffande utgiftsposten till sjukvård m. m. torde en viss höjning vara motiverad. Posten synes dock icke behöva upptagas till högre belopp än 10,000 kronor. Departements-
chefen.

Därest den av mig i det föregående tillstyrkta tjänsten såsom barnavårdsinspektis inrättas, kan man utgå från att innehavaren av tjänsten kommer att i ganska stor utsträckning företaga tjänsteresor. Bland annat med hänsyn härtill torde posten till reseersättningar böra höjas. Jag förordar, att posten upptages till 15,000 kronor.

Utgifterna till expenser hava under de senaste budgetåren avsevärt överstigit de belopp, som för ändamålet beräknats. En uppräknig av expensposten torde därför vara påkallad. Jag uppskattar medelsbehovet till 135,000 kronor, därvid jag avser 15,000 kronor till bränsle, lyse och vatten samt 120,000 kronor till övriga expenser.

Mot styrelsens förslag beträffande kostnaderna för publikationstryck

och med avseende å de särskilda uppbördsmedlen har jag icke något att erinra.

Styrelsens omkostnader skulle sålunda för nästa budgetår beräknas i enlighet med följande sammanställning.

Utgifter.

1.	Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	10,000
2.	Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	15,000
3.	Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	135,000
4.	Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	35,000
<u>Summa kronor</u>			<u>195,000</u>

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>		kronor	10,000
<u>Nettoutgift kronor</u>			<u>185,000</u>

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Socialstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1942/43
anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 185,000.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda under punkterna 1:o) och 2:o) med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen,

Ur protokollet:

Bengt Hammarberg.